

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

59.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 23-го Июля — 1837 — Wilno. Piątek. 23-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В и л ь н а.

Его Сіятельство, Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Долгоруковъ, 18-го ч. с. м. изволилъ выѣхать въ г. Вилкомирь.

Санктпетербургъ, 16-го Июля.

Высочайшимъ Рескриптомъ, 1-го Июля, Государыня Императрица, по соизволенію Его Императорскаго Величества, Всемилостивѣйше приняла въ число Дамъ меньшаго креста ордена Св. Великомученицы Екатерины, М. А. Крижановскую, супругу Команданта С. Петербургской крепости, Генераль-Лейтенанта Крижановскаго.

— Высочайшею Грамотою, 25-го Июня, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Станислава 1-й степени, Статсъ-Секретарь, Управляющій Военно-Пехотною Канцеляріею Е. И. В., Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Позенъ.

— Высочайшею Грамотою, 1-го Июля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны первой степени, состоящій при Его Императорскомъ Высочествѣ Великомъ Князѣ МИХАИЛѢ ПАВЛОВИЧѢ, Генераль-Маіоръ Вишняковъ 1-й.

— Высочайшимъ Приказомъ, 1-го Июля, Кавалергардскаго Ея Величества полка Полковникъ Араповъ назначенъ Флигель-Адъютантомъ къ Его Императорскому Величеству.

— Высочайшими именными указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы кавалерами: Ордена Св. Анны второй степени, Совѣтникъ Посольства въ Лондонѣ, Коллежскій Совѣтникъ Николай Киселевъ; Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава третьей степени, Коллежскіе Совѣтники: Сторонній Цензоръ С. Петербургскаго Ценсурнаго Комитета Гаевскій; Директоры Училищъ губерній: Псковской Шафровъ; Надворные Совѣтники: Олонекской Троицкій; Волынской Бокшанинъ; Почетные Смотрители Узднхъ Училищъ: Бобрыйскаго уззда, Титулярный Совѣтникъ Булгакъ; Данковского, Гвардіи Штабсъ-Ротмистръ Шишковъ.

— Профессору Архитектуры 7-го класса Брюлову, Всемилостивѣйше повелѣно быть присутствующимъ Членомъ Общаго Присутствія Департамента Военныхъ Поселеній, съ оставленіемъ при прежней должности.

— Управляющій V-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Статскій Совѣтникъ Карпѣевъ, въ воздаяніе отлично-усердной службы, начальствомъ засвидѣтельствованной, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники.

— Государь Императоръ, за поднесенную Его Величеству Г. Военнымъ Министромъ книгу: Военно-походная Медицина, автору ея, Доктору Медицины и Хирургіи, Коллежскому Совѣтнику А. Чаруковскому, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать богатый брилліантовый перстень.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o.

Jaśnie Оświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę Dołhorukow, dnia 18-go t. m. wyjechał do m. Wiłkomierza.

Sankt-Petersburg, dnia 16-go Lipca.

Przez NAYWYŻSZY Reskrypt, 1-go Lipca, CESARZOWA JER MOŚĆ, po zezwoleniu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, NAYŁASKAWIEY przyjęła do liczby Dam mnieyszego krzyża Orderu Sw. Wielkiey Męczenniczki Katarzyny, M. A. Kryżanowskę, małżonkę Komendanta St. Petersburgskiey twierdzy, Jenerał-Porucznika Kryżanowskiego.

— Przez NAYWYŻSZY Dyplom, 25-go Czerwca, NAYŁASKAWIEY mianowany Kawalerem Orderu Sw. Stanisława 1-go stopnia, Sekretarz Stanu, Zarządzający Wojenno-Pochodową Kancellaryą, JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rzeczywisty Radzca Stanu Posen.

— Przez NAYWYŻSZY Dyplom, 1-go Lipca, NAYŁASKAWIEY mianowany Kawalerem Orderu Sw. Anny 1-go stopnia, zostający przy JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIM Xięciu MICHALE PAWŁOWICZU, Jenerał-Major Wiszniakow 1-szy.

— Przez NAYWYŻSZY Rozkaz dzienny, 1-go Lipca, półku Kavalergardów NAYJAŚNIEJSZEY CESARZOWEY JER MOŚCI Półkownik Aрапов, назначоны skrzydłowym Adjutantem JEGO CESARSKIEY MOŚCI.

— Przez NAYWYŻSZE Imienne Ukazy do Kapituły Rosyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, NAYŁASKAWIEY mianowani Kawalerami: Orderu Sw. Anny drugiego stopnia: Radzca Poselstwą w Londynie, Radzca Kollegialny Nikołay Kisielew; Cesarzkiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława trzeciego stopnia: Radzcy Kollegialni: Ustronny Cenzor St. Petersburgskiego Komitetu Cenzurnego Gajewski; Dyrektorowie szkół Gubernii: Pskowskiey Szawrow; Radzcy Dworu: Ołoneckiey Troicki; Wołyńskiey Boksanin; Honorowi Dozórцы Szkół powiatowych: Powiatu Bobruyskiego, Radzca Honorowy Buthak; Dankowskiego Sztabś-Rotmistrz Gwardyi Szyszkow.

— Professorowi Architektury 7-mey klasy Briulowu, NAYŁASKAWIEY rozkazano byđz Zasiadającym Członkiem Ogólnego Urzędu Departamentu Woyskowych Osad, z pozostaniem przy obowiązku dotychczasowym.

— Zarządzający V-tym Oddziałem Własney JEGO CESARSKIEY MOŚCI Kancellaryi, Radzca Stanu Karniejew, w nagrodę odznaczającej się gorliwością służby, przez Zwierzchność zaświadczoney, NAYŁASKAWIEY mianowany Rzeczywistym Radzcą Stanu.

— CESARZ JEGO MOŚĆ, za złożoną NAYJAŚNIEJSZEMU PANU przez P. Ministra Woyny książkę: Woyskowo-pochodowa Medycyna, autora jej, Doktora Medycyny i Chirurgii, Radzcę Kollegialnego A. Czarukowskiego, NAYŁASKAWIEY raczył udarować kosztownym pierścieniem brylantowym.

— Высочайшимъ Указомъ, 5-го Іюня, повелѣно: *Гаврилу*, Архіепископу Могилевскому, быть Рязанскимъ; *Смарагду*, Архіепископу Полоцкому, быть Могилевскимъ; *Исидору*, Епископу Дмитровскому, Викарію Московской Епархіи, быть Епископомъ Полоцкимъ. (С. П.)

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, что по поводу вступившихъ въ Министерство Финансовъ предположений о печатаніи Императорскаго титула на гербовой бумагѣ, употребляемой для прошений, — оны Г. Министръ входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ. По положенію Комитета Государь Императоръ въ 25 день Мая сего года Высочайше повелѣть соизволилъ: 1., Приготовя достаточное количество гербовой простой бумаги 50 копѣчной, рублевого и 2 рублевого достоинства съ напечатаннымъ на оной Императорскимъ титуломъ и въ томъ числѣ для Остзейскихъ губерній на Нѣмецкомъ языкѣ, разослать бумагу сію по губерніямъ съ имѣющими прибить въ С. Петербургъ наступающею зимою присяжными для приѣма вообще гербовой бумаги. 2., Въмѣстѣ съ обыкновенною гербовою бумагою отправить нѣкоторое количество бумаги съ титуломъ въ Царство Польское и Великое Княжество Финляндское. 3., Гербовую бумагу съ титуломъ продавать безъ всякаго возвышенія на цѣну, установленную за гербовую бумагу какъ 50 копѣчную, такъ рублевую и 2 рублевую. 4., Употребленіе сей бумаги, впредь до времени, оставить на волю желающихъ, не считая того обязательнымъ; и 5., При подачѣ прошеній съ написаннымъ титуломъ, соблюдать всѣ правила, постановленные въ законахъ о писаніи Императорскаго титула; когда же въ ономъ найдена будетъ описка, то поступать по силѣ 1 пункта 1690 статьи Свода Законовъ Гражданскихъ. (Опубл. Прав. Сен. Іюня 28 дня 1837 года.)

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Министра Финансовъ, что Высочайше утвержденною 26 Марта 1830 года росписью, товарамъ вновь допущеннымъ тогда къ привозу, между прочимъ постановлено было, съ гребенной пряденой шерсти, какъ бѣлой, такъ и крашеной, выписываемой фабрикантами, для приготовленія камлотовъ и подобныхъ издѣлій, взимать уменьшенную пошлину, по особымъ дозволеніямъ Министра Финансовъ, на определенное количество, въ теченіе 6 лѣтъ, съ пуда по 2 рубля серебромъ, а съ гаруса сученаго и несученаго, на томъ же основаніи, по 2 рубля 20 коп. сереб. съ пуда. Потомъ Высочайше утвержденнымъ 28 Мая 1835 года положеніемъ Комитета Гг. Министровъ постановлено: разрешить Министру Финансовъ позволять фабрикантамъ, въ теченіи двухъ лѣтъ, считая съ 26 Марта 1836 года, провозить для собственнаго употребленія на ихъ фабрикахъ, гребенную пряденую шерсть и гарусъ, съ платежомъ пошлины въ первой годъ за шерсть, какъ бѣлую, такъ и крашеную по 2 рубля, а за гарусъ по 2 руб. 20 коп. серебромъ съ пуда; во второй же съ половиною противу положенной дѣйствующимъ тарифомъ пошлиною, т. е. съ шерсти бѣлой по 3 руб. 60 коп., крашеной по 3 руб. 85 коп. и съ гаруса некрашеннаго по 3 руб. 60 коп., крашеннаго по 4 руб. 10 коп. съ пуда. Нынѣ Комитетъ Гг. Министровъ положеніемъ своимъ, Высочайше утвержденнымъ 25 Мая сего года, постановилъ, предоставленное Министру Финансовъ право разрешать фабрикантамъ съ 26 Марта 1837 по 26 Марта 1838 года, провозъ шерсти и гаруса для употребленія на ихъ фабрикахъ съ половиною противу тарифа пошлиною, продолжить, по истеченіи срока, еще на два года, т. е. по 26 Марта 1840 года. (Оп. Прав. Сен. Іюня 28 дня 1837 года.)

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: при сборѣ поселенныхъ войскъ въ самыхъ Округахъ ихъ расположенія, дрова и солому отъ Гражданскаго вѣдомства не требовать; — для войскъ же постороннихъ, приходящихъ въ Округи военнаго поселенія для производства работъ, дрова и солому отпускать, по прежнему, отъ Гражданскаго вѣдомства. (Опубл. Прав. Сенат. Іюня 30 дня 1837 года. (С. В.)

Бѣлостокъ, 28-го Іюня.

25-го Іюня, день рожденія Его Величества Государя Императора и Великой Княжны АЛЕКСАНДРЫ НИКОЛАЕВНЫ, празднуемъ былъ въ Бѣлостокѣ со всеобщимъ торжествомъ и радостію.

Еще наканунѣ этого высокоторжественнаго дня, всѣ жители Бѣлостока обрадованы были давно желаннымъ прїѣздомъ Его Сіятельства Господина Виленскаго Военнаго Губернатора и Генераль-Губернатора Гродненскаго, Бѣлостокскаго и Минскаго, Генераль-Адъютанта Князя Н. А. Долгорукова, который былъ встрѣченъ съ общею къ нему любовію и достоюлжнымъ уваженіемъ къ его особѣ.

— Przez Najwyższy Ukaz, 5-go Czerwca, rozkazano: *Gabryelowi*, Mohilewskiemu Arcybiskupowi, bydź Riaszańskim; *Smaragdowi*, Arcybiskupowi Połockiemu, bydź Mohilewskim; *Izydorowi*, Biskupowi Dmitrowskiemu, Wikaryuszowi Diecezyi Moskiewskiej, bydź Biskupem Połockim. (P. P.)

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, iż z powodu weszłych do Ministerium Skarbu projektów o drukowaniu Cesarzskiego tytułu na papierze herbowym, na prośby używanym, — tenże P. Minister czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów. Po nastąpieniu postanowieniu Komitetu, Cesarz Jego Mość w dniu 25 Maja ter. roku Najwyżey rozkazać raczył: 1) Przygotowawszy dostateczną ilość prostego herbowego papieru 50-kopiejkowego, 1-rublowego i 2-rublowego wartości z wydrukowanym na nim Cesarzkim tytułem, i wtey liczbie dla Gubernii Nadbałtyckich w języku Niemieckim, rozesać ten papier po Guberniach przez mających przybyć do St. Petersburga następney zimy przysięgłych dla przyjmowania w ogólnosci papieru herbowego. 2) Razem ze zwyczajnym papierem herbowym wysłać pewną ilość papieru z tytułem do Królestwa Polskiego i Wielkiego Xięstwa Finlandzkiego. 3) Herbowy papier z tytułem przedawać bez żadnego podwyższenia ceny, za herbowy papier ustanowionej tak 50-kopiejkowy, jako rublowy i dwurublowy. 4) Użycie tego papieru do czasu, zostawić na wolę życzącym, nie poczytując tego za rzecz obowiązującą. I 5) Przy podaniu prośb z tytułem pisanym, zachowywać wszystkie prawidła, ustanowione w prawach o pisaniu Cesarzskiego tytułu; jeżeli zaś w nim znaleziona będzie omyłka, w ówczas postępować podług mocy i punktu 1690 artykułu Połączenia Praw Cywilnych. (Opubl. przez Rz. Senat 28 Czerwca 1837 roku.)

— Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, że przez Najwyżey utwierdzony 26 Marca 1830 roku spis towarów, nowo w tenczas dozwolonych przywozić, między innemi postanowiono było, od czesaney przędzonej wełny, tak białey, jako i farbowaney, przez fabrykantów sprowadzanej, dla przygotowania kamlotów i podobnych wyrobów, pobierać cło umniejszone, podług osobnego dozwoleńia Ministra Skarbu, na naznaczoną ilość, przez sześć lat, od puda po 2 ruble srebrem, a od harusu kręconego i niekręconego, na teyże osnovie, po 2 ruble 20 kop. srebrem od puda. Potem przez Najwyżey utwierdzone 28 Maja 1835 roku postanowienie Komitetu PP. Ministrów postanowiono: pozwolić Ministrowi Skarbu dozwałać fabrykantom, przez dwa lata, licząc od 26 Maja 1836 roku, przywozić na własne użycie w ich fabrykach, czesaną przędzoną wełnę i harus, z płaceniem cła w pierwszym roku za wełnę tak białą, jako i farbowaną po 2 ruble, a za harus po 2 ruble 20 kop. srebrem od puda; w drugim zaś roku z płaceniem połowy w porównaniu do naznaczonego obowiązującą taryffą cła, to jest: od wełny białey po 3 ruble 60 kop., farbowaney po 3 ruble 85 kop. i od harusu niefarbowanego po 3 ruble 60 kop., farbowanego po 4 ruble 10 kop. od puda. Teraz Komitet PP. Ministrów przez swe postanowienie, Najwyżey utwierdzone 25 Maja b. r. postanowił, zostawione Ministrowi Skarbu prawo dozwałać fabrykantom od 26 Marca 1837 do 26 Marca 1838 roku, przywozu wełny i harusu dla użycia w ich fabrykach z opłatą połowy cła w porównaniu do taryffy, przedłużyć po upływie terminu, jeszcze na dwa lata, to jest: do 26 Marca 1840 roku. (Opub. przez Rz. Senat 28 Czerwca 1837 roku.)

— Cesarz Jego Mość Najwyżey rozkazać raczył: przy zgromadzeniu woysk osiedlonych w samych okręgach ich osiedleń, drew i słomy od władzy Cywilney nie potrzebować; — dla woysk zaś ustronnych, przychodzących do Okręgów woyskowego osiedlenia w celu odbywania robot, drzewo i słomę wydawać przez władze cywilne, jak dotąd. (Opubl. przez Rz. Senat 30 Czerwca 1837 roku.) (G. S.)

Białystok, 28-go Czerwca.

Dnia 25 Czerwca, dzień Urodzin NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGO MOŚCI i WIELKIEY XIĘŻNICZKI ALEXANDRY NIKOŁAJEWNY, obchodzony był w Białymstoku z powszechną uroczystością i radością.

Jeszcze w wigilię tego wielkiey uroczystości dnia, wszyscy mieszkańcy Białegostoku byli uradowani z dawno oczekiwanego przyjazdu Jaśnie Oświeconego Pana Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Grodzieńskiego, Białostockiego i Mińskiego Jenerał-Gubernatora, Jenerał-Adjutanta Xięcia N. A. *Dothorukowa*, który był spotkany z powszechną ku niemu przychylnością i z pożytecznym uszanowaniem ku jego osobie.

На утро, по окончаніи на дворцовой площади парады, всѣ военные и гражданскіе чиновники, бывъ представленны, въ десять часовъ, Его Сіятельству Г. Генераль-Губернатору Правителемъ Области, Дѣйствительнымъ Статскимъ Совѣтникомъ А. А. *Гунаропуло*, отправились въ Придворную Императорскаго дворца церковь, гдѣ, по окончаніи Божественной Литургіи и по произнесеніи Протоіеремъ *Прорвиземъ* приличной сему дню проповѣди, совершено было благодарственное Господу Богу молебствіе о здравіи и благоденствіи Государа Императора и всей Августѣйшей Фамиліи.

Послѣ этого поздравлены были почетныя лица въ городѣ, и областныя военные и гражданскіе чиновники приглашены Начальникомъ Области къ объединенному столу, за которымъ присутствовалъ Г. Генераль-Губернаторъ, и произнесенъ былъ тостъ за здравіе Государа Императора.

Вечеромъ, въ ознаменованіе всерадостнѣйшаго дня рожденія обожаемаго Монарха и Его Августѣйшей Дочери, дворянство Области, въ залѣ Благороднаго Собранія, дало балъ, который посѣтилъ и Его Сіятельство Князь Н. А. *Долгоруковъ*. Присутствіе этого знаменитаго гостя Области, всеобщая веселость и воодушевленіе доставили всѣмъ истинное удовольствіе. Во время бала, при двукратномъ тостѣ, произнесенномъ предъ ужиномъ и во время онаго Областнымъ Предводителемъ Дворянства, М. Ф. *Михайловскимъ*: „Здоровье Государа Императора,“ единоедушное, восторженное ура, огласивъ залу, отозвалось среди народа, окружающаго великолѣпный щитъ предъ домомъ Собранія. Балъ кончился въ пять часовъ.

Съ вечера весь городъ былъ ярко иллюминированъ, и погода, бывшая до того времени непостоянною, благопріятствовала всеобщему веселію этого незабвеннаго дня. (С. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 22-го Іюля.

Императорско-Россійскій Генераль-Лейтенантъ и Комендантъ Москвы *Сталь* отправился въ Ахенъ (А.Р.С.З.)

А в с т р і я.

Вѣна, 14-го Іюня.

Слышно, что въ семь мѣсяцъ въ окрестностяхъ Брина и Турасъ, составленъ будетъ лагерь изъ 13 баталіоновъ пѣхоты и изъ находящейся въ Моравіи конницы. Лагери будутъ стоять двѣ недели; главное начальство надъ ними ввѣрено командующимъ Генераламъ. Также между Удине и Портеноне будетъ лагерь войскъ состоящихъ въ Верхней Италіи. Туда, говорятъ, собрано будетъ болѣе 25,000 чел.

— Е. Импер. Высоч. Эрцгерцогъ *Францъ Карлъ* 19-го ч. отправится изъ Ишля въ Бриксенъ для осмотра тамошнихъ укрѣпленныхъ работъ и потомъ посѣтитъ лагерь въ Портеноне.

— Е. Импер. Велич. поручилъ составленіе, сообразнаго времени, новаго военного штрафнаго уложенія и для сего предназначенъ военный апелляціонный Совѣтникъ *Бергмайеръ*, который уже прежде сочинилъ военныя статьи и издалъ книгу гражданскихъ законовъ.

— Недавно опять отправилось въ Неаполь много здѣшнихъ молодыхъ лекарей, чтобы пользоваться тамъ большыхъ холерою. Тамашнее Правительство испрашивало сего и отпустило на издержки для сихъ лекарей отсюда въ Неаполь.

Цара, 3-го Іюля.

Здѣшнія газеты сообщаютъ: „Частныя письма изъ Турецкой Албаніи отъ 24 Іюня увѣдомляютъ, что по повелѣнію Султана въ тамошнихъ окрестностяхъ, обезоружены всѣ Христіане безъ изыятія, вѣрно изъ опасенія какого нибудь согласія между ними и Греческими мятежниками, которые теперь проходятъ и опустошаютъ нѣкоторыя тамошнія окрестности. То же письмо доноситъ, что Албанскимъ Христіанамъ строго запрещено, носить на головѣ красныя фески, а напротивъ повелѣно носить фески чернаго цвѣта съ бантами, какіе будутъ имъ позволены. Утверждаютъ далѣе, что *Эмиръ*-Паша съ нѣсколькими баталіонами регулярныхъ войскъ прибылъ въ Бератъ и отправился въ Валону. — Впрочемъ мы не можемъ скрыть этихъ извѣстій и только присовокупляемъ, что въ Босніи и въ Герцоговинѣ господствуетъ совершенное спокойствіе, и что въ сихъ окрестностяхъ ничего неслышно о такихъ безпорядкахъ въ отношеніи Христіанъ.“ (А.Р.С.З.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 16-го Іюля.

Король получилъ вчера отъ Ганноверскаго Короля *Эрнеста Августа* письмо о кончинѣ его бра-

Рано, по окончаніи на паѣцовомъ плацу парады, всысцы урѣднцы цывилни и войсковы, по представленіи, о godzinie dziesiątej Jasnje Oświeconemu P. Jenerał Gubernatorowi przez Rządzcę Obwodu, Rzeczywistego Rządzcę Stanu A. A. *Hunaropulo*, udali się do cerkwi pałacowej, gdzie, po ukończeniu Mszy Świętej i po kazaniu, mianem przez Protojereja *Prorwicza*, stosownem do tego dnia, odprawiono dziękczynne do Pana Boga modły o zdrowie i pomyślność Cesarza Jego Mości i całej Najjaśniejszej Familii.

Potem oddane było pozdrowienie znakomitszym osobom w mieście, a obwodowi woyskowski i cywilni urzędnicy zaproszeni byli przez Naczelnika Obwodu na obiad, na którym znajdował się P. Jenerał-Gubernator, i spełniony był toast za zdrowie Cesarza Jego Mości.

Wieczorem, dla oznamionowania najradośniejszego dnia urodzin ubóstwianego MONARCHY i Jego Najaśniejszej Córk, Dworzanstwo Obwodu w sali Szlachetnego Zebrania, wydało bal, który zaszczycił swą bytnością i Jasnje Oświecony Xiążę N. A. *Dothorukow*. Obecność tego Znamienitego Gościa Obwodu, powszechna radość i wesele, sprawiły dla wszystkich prawdziwe ukontentowanie. Podczas balu, przy dwukrotnym toaście, spełnionym przed wieczerną i w czasie wieczerną przez Obwodowego Marszałka Dworzanstwa M. F. *Michajłowskiego*: „Zdrowia Cesarza Jego Mości,“ jednogłośnie uroczyste ура, napełniwszy salę, ożwało się wśród ludu, otaczającego spaniałą tarzę przed domem Zebrania. Bal skończył się o godzinie piątej

Wieczorem całe miasto rzęsiście było oświecone, i pogoda, która dotąd była niestałą, sprzyjała powszechnej radości tego dnia pamiętnego. (P. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, dnia 22 Lipca.

CESARSKO-Rossyyski Jenerał-Porucznik, Komendant Moskwy *Staal*, wyjechał do Akwisgranu. (А.Р.С.З.)

A u s t r y a.

Wiedeń, dnia 14 Lipca.

Słychać, że w bieżącym miesiącu w okolicach Brünn i Thuras, utworzony będzie oboz ze 13 batalionów piechoty i stojący w Morawii jazdy. Trwanie obozu przeznaczono dwa tygodnie i naczelne dowództwo jego poruczono dowodzącym Jenerałom. Takż między Udine i Portenone ma być zebrany oboz z woysk rozłożonych w wyższych Włochach. Ma być do tego zgromadzonych więcey, jak 25,000 ludzi.

— J. Ces. Wys. Arcy-Xiążę *Franciszek Karol* d. 19 uda się z Ischl do Brixen dla obejrzenia tamecznych robot warownych, a ztamtąd do obozu pod Portenone.

— J. Ces. Mość poruczył ułożenie stosowney do czasu nowey księgi woyskowych praw karnych i przeznaczył do tego Radzcę woyskowego Appellacyynego *Bergmayer*, który dawniey już ułożył woyskowe artykuły wojenne, oraz księgę prawa cywilnego.

— Przed niedawnym czasem znowu wyjechało ztąd wielu młodych lekarzy do Neapolu, dla zapobiegania panującej tam cholery. Rząd tameczny zgłosił się o to i ponosi kosztą podróży tych lekarzy ztąd do Neapolu.

Zagrab, 3-go Lipca.

W tutejszey gazecie czytamy: „Listy prywatne z tureckiey Albanii, daty 24 z. m. donoszą, iż z rozkazu Sułtana rozbrojono wszystkich bez wyjątku chrześcian tamecznych okolic; a to z obawy porozumienia między niemi a powstańcami greckimi, którzy przebiegają i pustoszą niektóre z tamecznych okolic. — Z tegoż samego źródła dowiadujemy się, że chrześcianom Albańskim zabroniono surowie nosić feski, czyli czerwone krymki (czapczki), z pozwoleniem natomiast noszenia czarnych i z kokardami, które im wydane zostaną. Mówiono nareszcie, że *Emin-Basza* przybył w kilka batalionów regularnego woyska do Berat, z kąd uda się do Valony. — Zresztą nie możemy utaić tych wiadomości, dodamy tylko, że w Bośni i Hercegowinie zupełna panuje spokojność, i że w tych okolicach nie słychać o podobnych zamieszkach ze strony chrześcian.“ (А.Р.С.З.)

F r a n c y a.

Paryż, dnia 16-go Lipca.

Król otrzymał wczora od Króla Hannowerskiego *Ernesta Augusta* list o zgonie brata jego i poprze-

та и предшественника *Вильгельма IV* и о вступлении своемъ въ Правленіе.

— Герцогъ *Декаскій* дѣлаетъ приготовленія къ путешествію въ Лиссабонъ, гдѣ думаетъ провести весь будущій мѣсяць.

— Адмиралъ *Руссенъ*, 11 ч. отплылъ въ Марсель, отправляясь къ своему посту въ Константинополь.

— Генералъ *Рини* имѣлъ вчера аудіенцію у Военнаго Министра и потомъ отправился въ помѣстье своего дяди Барона *Люи*, близъ Парижа.

— *Алжирскій Мониторъ* отъ 7-го ч. уведомляетъ: „Подполковникъ *Деларю* Адъютантъ Военнаго Министра, во вторникъ утромъ прибылъ изъ Орана въ Алжиръ. Утверждаютъ, что онъ для исполненія своего порученія, на нѣсколько времени останется при Генералъ-Губернаторѣ.

— *Revue des deux Mondes* содержитъ весьма подробную и интересную статью о Россіи, сочиненную Г-мъ *Леве-Веймаромъ*, который возвратился недавно изъ продолжительнаго своего путешествія по Россіи.

— Остатокъ иностраннаго легіона, состоявшаго подъ командою Полковника *Конрада*, получилъ повелѣніе возвратиться во Францію. Солдаты и Офицеры, по желанію, опять могутъ вступить въ Африканскіе полки.

— Правительство получило сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: „*Нарбонна 12 Юля*. 9-го ч. Барселона была спокойна; тамъ провозглашена новая конституція. Баронъ *Мееръ* 7-го ч. отъ береговъ Эбро возвратился въ Понаделла.“ — „*Нарбонна 14 Юля*. Главная квартира *Донъ-Карлоса* была 9-го ч. въ Алменаріи на четыре часа отъ Валенціи и 10 ч. его форпосты стояли при Гостальсъ де Пудоль на 2½ час. отъ Валенціи. Предмѣстія въ Кастеллонъ де ла Плана взяты Карлистами. Послѣднія извѣстія отъ Генерала *Ораа* имѣющаго съ собою 8,000 чел., получены изъ Веруэль; авангардъ его будто 9 ч. прибылъ въ Сарвионъ и въ Валенціи надѣются найти въ немъ защитника. Англійскій фрегатъ *Баргамъ* высадивъ 7-го ч. 270 артиллеристовъ въ Валенціи и передавъ ихъ въ распоряженіе Намѣстника.“

— Въ письмѣ изъ Байонны отъ 12 ч. содержится: „*Эспартеро* въ Витторіи. Войска въ Гернани никому не повинуются. Графъ *Мирасоль* находится здѣсь и ожидаетъ извѣстій изъ Мадрита. Онъ кажется не очень желаетъ опять принять команду. Въ письмѣ изъ Сарагоссы уведомляютъ, что Баронъ *Мееръ* пропалъ и носится слухъ, будто бы *Эспартеро* также удался изъ главной своей квартиры.“

— Никто не сомнѣвается о скоромъ вторженіи *Донъ-Карлоса* въ Валенцію, и сегодня уже распространился слухъ, о взятіи сего города. Валенція со всѣхъ сторонъ открыта и почти было бы невозможно защитить ее отъ правильнаго нападенія, если *Ораа* не прибылъ въ надлежащее время на помощь осажденнымъ. Но судя по разстоянію, въ которомъ находился сей Генералъ тогда, когда Карлисты завладѣли уже предмѣстіями Кастеллонъ де ла Плана, не вѣроятно, чтобы онъ до 12 или 13 ч. подоспѣлъ къ отъѣзду Валенціи, тогда какъ первыя Карлистскія нападенія, послѣдовать могли уже 10 числа.

— *Gazette de France* предлагаетъ сегодня своимъ обыкновеннымъ аллегорическимъ образомъ *Донъ Карлосу*, совѣтъ, какъ онъ долженъ поступать при вѣроятномъ вступленіи въ Мадридъ, сообщая вмѣсто наставленія, рассказъ о вступленіи *Генриха IV* въ Парижъ.

— Здѣсь открыта будетъ большая подписка для сооруженія памятника убитымъ при Ватерло. Маршалъ *Султъ*, говорятъ, главою сего общества.

— Многіе здѣшніе журналы уведомляютъ, что Г-жа *Тьеръ* сдѣлалась весьма больна во Флоренціи. 17-го Юля.

Journal de Paris объясняетъ сегодня вопросъ на щетъ распушенія Палаты Депутатовъ относительно положенія Европы вообще, и между прочимъ говоритъ: „Англія находится теперь въ большомъ переломѣ, въ то же время дѣло идетъ о перемѣнѣ Правленія, и объ общихъ выборахъ, какіе должно предпринять Государство. Отъ послѣдствій сихъ выборовъ, зависитъ не только будущность Англіи, но они произведутъ также вліяніе и на положеніе Европы. Несообразно ли бы было съ благоразуміемъ наблюдать за развитіемъ сего кризиса у нашихъ сосѣдей съ спокойствіемъ и свободою духа, чего мы не могли бы сохранить, если бы сами себя не подвергли бурѣ общихъ выборовъ? Если взглянемъ на Испанію, то и тамъ найдемъ причины къ отсрочкѣ распушенія. Нельзя скрывать, что дѣло *Донъ-Карлоса* идетъ успешно; онъ уже давно приблизился къ столицѣ и угрожаетъ Правленію Королевы. Въ минуту, успѣхи *Донъ-Карлоса* могутъ дать другой оборотъ состоянію дѣлъ Испанской столицы. Съ другой стороны должно также почитать возможнымъ,

дника *Крѣла Вильгельма IV* и о вступленіи свѣмъ на тронъ.

— *Хиже Decazes*, чини приготовления до выjazdu до Лисбонъ, гдѣ замысла прерѣдѣи сау наспѣвующу мѣсяцу.

— Адмиралъ *Roussin* d. 11 odpłynął do Marsylii, udając się na miejsce swego urzędowania do Konstantynopola.

— Jenerał *Rigny* miał wczora posłuchanie u Ministra wojny, i udał się potem do majątności swojego stryja Barona *Louis*, położonych w bliskości Paryża.

— W *Monitorze Algierskim* pod d. 7 czytamy: „Podpółkownik *Delarue*, Adjutant Ministra Afrykańskich, we wtorek na parochodzie *Castor* przybył z Oranu do Algieru. Zapewniają, że dla wypełnienia swej misji, pozostanie czas niejaki przy Jenerał-Gubernatorze.

— *Revue des deux Mondes*, zawiera, nader szczegółowy i interesujący artykuł o Rosji z pod pióra P. *Löwe-Weimar*, który powrócił niedawno z długiej swej podróży po Rosji.

— Reszta legii zagranicznej, która zostawała pod dowództwem Półkownika *Conrad*, otrzymała rozkaz powrócenia do Francji. Żołnierze i oficerowie, jeśliby chcieli, mogą znowu wejść do półków Afrykańskich.

— Rząd otrzymał dzisiaj następujące depesze telegraficzne: „*Narbonna 12 Lipca*. W Barcelлоніе panowała spokojność do d. 9 b. m.; ogłoszono tam nową ustawę zasadniczą. Baron *Meer* d. 7 od brzegów Ebro powrócił do Ponsdelli.“ — „*Narbonna 14 Lipca*. Główna kwatery *Don Karlosa* była d. 9 b. m. w Almenaria, o 4 godziny drogi od Walencyi, a d. 10 stały jego przednie czaty pod Hostals de Puzol, półtrzeci mili od Walencyi. Przedmieścia w Castellon de la Plana, zajęli Karoliści, którzy oblegali to miasto, we cztery bataliony. Ostatnie doniesienia od Jenerała *Oraa*, który miał przy sobie 8000 ludzi, były datowane z Veruel; jego straż przednia, miała przybyć d. 9 do Sarvion, a miasto Walencya, liczy na jego obronę. Angielska fregata *Barham*, wysadziła dnia 7 Lipca 270 artyllerzystów na ląd w Walencyi, oddając ich pod rozporządzenie Jeneralnego Kapitana.“

— W liście z Bayonny, pod 12 Lipca czytamy: „*Espartero* jest w Wittyrii. Woysko w Hernani nie chce słuchać nikogo. Hrabia *Mirasol* jest tutaj, oczekując na wiadomości z Madrytu. Zdaje się, że nie pragnie odzyskać dowództwa swego. W liście z Saragossy doniesiono, że Baron *de Meer* nie wiadomo gdzie się podział; *Espartero* miał się także oddalić z głównej kwatery.“

— Tutaj nikt nie wątpi o tѣm, że *Don Karlos* wkroczy niezadługo do Walencyi; dziś obiegała nawet pogłoska o zajęciu tego miasta przez Karolistów. Walencya jest ze wszęch stron otwarta, tak, iż byłoby niepodobnięstwem bronić jej przeciwko porządnemu atakowaniu, jeżeli Jenerał *Oraa* nie zdąży mu wcześniej na odsiecz. Sądząc jednakże ze stanowiska, zajmowanego przez tegoż Jenerała pod chwilę, kiedy Karoliści już na przedmieściach w Castelon de la Plana byli, nie masz podobieństwa, aby przed 12 lub 13 b. m. zdążył pod mury Walencyi, wtenczas gdy pierwsze uderzenia Karolistów już d. 10 bydy mogły.

— *Gazette de France* w zwyczajnym swym allegorycznym sposobie udziela radę *Don Karlosowi*, jak ma postępować przy mogącym nastąpić weyściu swém do Madrytu, umieszczając zamiast przepisów, opowiadanie o weyściu *Henryka IV* do Paryża.

— Tu będzie otwarta wielka subskrypcya na pomnik dla poległych pod Waterloo. Marszałek *Soult* ma bydy na czele Komitetu, który się zajmie tą składką.

— Niektóre z gazet tutejszych donoszą, że małżonka Pana *Thiers*, zachorowała bardzo mocno we Florencyi.

Dnia 17.

Journal de Paris objaśnia dzisiaj zapytanie o rozwiązaniu Izby Deputowanych ze względu na położenie Europy w powszechności, i między innemi wyraża w tej rzeczy: „Anglia doznaje w tym momencie wielkiego przesilenia; w tymże czasie chodzi o zmianę Rządu i o powszechne wybory, które ma kray przedsiewziąć. Od wypadku tych wyborów zależy nie tylko przyszłość Anglii, ale też okażą one jeszcze nie mały wpływ na położenie Europy. Niezgodzałoby się to z roztropnością, uważać rozwiązanie tego przesilenia u naszych sąsiadów ze spokojnością i wolnością ducha, których nie-moglibyśmy zachować, jeślibyśmy sami nie wpadli w burzę powszechnych wyborów? Jeśli rzucimy okiem na Hiszpanią, tedy i tam znajdujemy przyczyny do odłożenia rozwiązania. Niemożna przed sobą ukryć, że sprawa *Don Karlosa* uczyniła postępy; od niejakiego czasu zbliżył się on do stolicy i zagraża Rządowi Królowey. W jednym momencie, nowe powodzenia *Don Karlosa*, mogą nadadź stanowi rzeczy w stolicy Hiszpańskiej inny kierunek. Z drugiej strony potrzeba myśleć o mo-

что *Дон-Карлос* самъ вступить въ Мадридъ и тамъ будетъ признанъ Сѣверными Державами. Можно вообразить, какое впечатлѣніе сдѣлаетъ это происшествіе, если прямо вникнемъ въ выборы. Партіи могли бы воспользоваться ими для возбужденія вновь революціонныхъ страстей, и самые друзья Юльскаго революціи, можетъ быть, предали бы преувеличенными заботамъ.

— Г. Жакъ *Лавитт* уведомляетъ теперь посредствомъ циркуля, что устроенный имъ на акціяхъ банкъ, коего капиталъ состоитъ изъ 100 мил. фран., 1 Октября с. г. начнетъ свои дѣйствія.

— Извѣстный воздухоплаватель *Робертсонъ* за нѣсколько дней скончался, на 74 году жизни.

— Генералъ *Бюжо* отъ 26 Іюня издалъ въ Оранѣ слѣдующій приказъ: „Солдаты Оранской дивизіи! мнѣ печально было бы объявить вамъ миръ, еслибъ я не зналъ, что ваша любовь къ славы должна уступить любви къ отечеству. Польза отечества важнѣе ваше право. Нигдѣ въ такой степени несоединилось условіе къ побѣдѣ, какъ случилось вамъ, никто не приготовился лучше преодолевать мѣстные неудобства и недостатки, которому подвергли васъ бродящія поколѣнія. Вы встрѣтили только одинъ неблагопріятный случай, именно, что число непріятеля не было достаточнымъ для того, чтобы осмѣлиться противу стать десяти оживленнымъ редутамъ за которыми находилось 1,500 конницы, чтобы послѣ пораженія огнемъ, напасть на непріятеля. Съ такими средствами къ побѣдѣ, вашъ Генералъ долженъ былъ побѣдить самого себя прежде нежели подписать мирный трактатъ съ Арабами; онъ предложилъ отечеству честь, повести васъ еще разъ противу сей толпы воиновъ, изъ коихъ хотя каждый индивидуально храбръ, но нѣтъ въ нихъ той совокупной силы, безъ которой многочисленныя массы служатъ только препятствіемъ. Солдаты! предназначеніе ваше перемѣнилось, вмѣсто того чтобы побѣждать и жечь посылы, вы сами будете теперь воздѣлывать поля, частію собственными руками, а частію посредствомъ доставленія безопасности земледѣльцамъ; вмѣсто того, чтобы преслѣдовать Арабовъ съ огнемъ и мечемъ, вы будете учить ихъ устраивать дороги, запрягать лошадей, которыхъ они употребляютъ только на войну, строить дома, дѣлать искусственные луга, заводить тутовые и масличныя лѣса. Отечество за эти труды не менѣе будетъ вамъ благодарно, какъ и за одержанныя побѣды.“ (подп.) *Бюжо*.

Объявленіемъ гражданскаго Интенданта въ Оранѣ, извѣщено жителямъ, что заключенный Генераломъ *Бюжо* съ *Абдель-Кадеромъ* мирный трактатъ утвержденъ Королемъ, и что тѣ, которые хотѣли предпринять путешествіе во внутренность края, будутъ снабжены надлежащими паспортами.

— Гр. *Торрено* вчера прибылъ сюда изъ Лондона.

— Правительство получило сегодня слѣдующую телеграфическую депешу изъ Бордо отъ 15 Іюля: „Пишутъ изъ Сарагоссы отъ 12 ч. что *Эспартеро* въ тотъ же день съ 8 баталіонами и 2 эскадронами гвардіи прибылъ въ Калатаюдъ, чтобы соединиться съ дивизіею *Ораа* стоящею при Терруэль и принять команду надъ всемъ корпусомъ. *Дон-Карлосъ* все болѣе приближается къ городу Валенціи; Геридамы находились только на часъ оттуда. 8-го ч. Англійскій корабль, высадивъ въ Валенціи Англійскихъ артиллеристовъ. (Въ послѣдней депешѣ сказано что эти артиллеристы высажены 7-го ч. съ присовокупленіемъ, что 9 ч. опять взяты на корабль).

— Легитимистскій жур. *l'Europe* содержитъ слѣдующее: „Распространился слухъ, что Правительство получило телеграфическую депешу, въ которой извѣщаютъ о взятіи Валенціи и о вступленіи *Дон-Карлоса* въ сей городъ; половина гарнизона будто перешла къ Карлистамъ а другая половина изрублена. — Однако извѣстіе это требуетъ еще подтвержденія.“

— *Gazette de France* пишетъ: „Англійская артиллерія перевезена изъ Гериани въ Ст. Себастьянъ. Опасаются возмущенія между остатками Британскаго легіона, находящагося въ семъ послѣднемъ городѣ. Карлисты, пользуясь скудною защитою въ Гериани, вѣрно сдѣлаютъ на сей городъ нападеніе. Что касается до Англійскаго легіона, то онъ не служить болѣе въ Испаніи; солдаты ни отплыли въ Англію ни желаютъ того; Командиръ ихъ Генералъ *О'Коннелъ* подалъ въ Мадридъ объ увольненіи.“ (A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.
Лондонъ, 12-го Іюля.

Со вчерашняго дня выходятъ уже здѣшнія газеты безъ траурной каймы. Погребальный обрядъ 8-го ч. кончился въ часъ по полудни, хотя начался въ 9 час. вечера. Въ скоромъ времени послѣ того, вдовствующая Королева присутствовавшая при погребе-

женіи, *Don Karlos* самъ wtargnie do Madrytu i tam uznany będzie przez Mocarstwa Północne. Potrzeba wyobrazić: jakie wrażenie sprawi ten wypadek, jeśli się znajdziemy prosto w pośrodku wyborów! Stronnictwa będą z nich korzystały dla wzbudzenia na nowo namiętności rewolucyjnych, i sami przyjaciele Rządu Lipcowego oddaliby się może przesadzoney troskliwości.“

— P. Jacques *Lafitte* ogłasza teraz przez okólnik, iż założony przezeń bank na akcyach, którego kapitał wynosi 100 mil. fr., 1 Października ter. roku rozpocznie swe działania.

— Znajomy napowietrzny żeglarz *Robertson* umarł przed kilką dniami, w 74 roku życia.

— Jenerał *Bugeaud* pod d. 26 Czerwca wydał w O-ranie następujący rozkaz dzienny: „Żołnierze dywizyi O-ranu! bolesną dla mnie byłoby rzeczą ogłaszać wam pokoy, jeślibym nie wiedział, że w was miłość stawy ustępować musi miłości oyczyzny. Interes oyczyzny jest waszém naywyższém prawem! Nigdzie w takim stopniu nie było połączonych warunków zwycięztwa jak u was, nikt się lepiej nieprzygotował do zwalczenia trudności miejscowych i niedostatków, w jakie wprawiły was kończące pokolenia. Napotkaliście tylko jedyne niepomysłne dla was zdarzenie, mianowicie, że liczba nieprzyjaciół niebyła dostateczną, ażeby się odważyła wystąpić przeciwko 10 waszym ożywionym redutom, poza któremi znajdowało się 1500 jeźdźców, ażeby po zadanej ogniem klęsce natarć na nieprzyjaciela. Z takimi przygotowaniami do zwycięztwa, Jenerał wasz musiał sam siebie dopiero pokonywać, pierwey aniżeli podpisać traktat pokoju z Arabami; ofiarował on krajowi zaszczytny honor poprowadzić was jeszcze raz przeciwko tego tłumowi wojowników, z których, chociaż każdy pojedynczo waleczny jest, lecz braknie im na tey połączoney sile, bez której liczne massy, są tylko przeszkodą. Żołnierze! przedsięwzięcia wasze zmieniły się; zamiast zwyciężać i palić żniwa, będziecie teraz użyźniali pola, częścią własnymi rękami waszemi, częścią przez bezpieczeństwo, jakie zapewnicie dla krajowców; zamiast ścigania Arabów ogniem i mieczem, będziecie ich uczyli jak zakładać drogi, zaprzęgać koni, których oni używają tylko do wojny, budować domy, przysposabiać sztuczne łąki, zasadzać morwowe i oliwne lasy. Oyczyzna za wasze takie prace będzie niemniej wdzięczną, jak za odniesione zwycięztwa.“ (podp.) *Bugeaud*.

— Przez ogłoszenia intendenta cywilnego O-ranu zawiadomiono mieszkańców, iż zawarty przez Jenerała *Bugeaud* z *Abdel-Kaderem* traktat pokoju, przez Rząd Królewski został potwierdzony, i że te osoby, które chciały przedsiębrać podróż w kraju, mogą być opatrzone paszportami w należytym porządku.

— Hrabia *Toreno* wczora z Londynu tu przybył.

— Rząd otrzymał dzisiaj następującą depeszę telegraficzną z Bordeaux pod 15 Lipca: „Donoszą z Saragossy pod d. 12, że *Espartero* w tymże dniu w 8 batalionów i 2 szwadrony gwardyi przybył do Calatayud, dla połączenia się z dywizją *Oraa*, stojącą pod Teruel, i dla przyjęcia dowództwa nad całym korpusem. *Don Karlos* coraz więcey zbliża się do miasta Walencyi; Gierylasowie na kilka tylko godzin byli od tego miasta oddaleni. D. 8 okręt Angielski wysadził w Walencyi Angielskich artyllerzystów.“ (Podług ostatniej depeszy, artyllerzyści ci wylądowali d. 7, dodając, że d. 9 znowu wzięci zostali na okręt).

— Dziennik legitymistyczny *l'Europe* zawiera co następuje: „Rozszerzyła się pogłoska, że Rząd otrzymał depeszę telegraficzną, w której donoszą o wzięciu Walencyi i o weysciu *Don Karlosa* do tego miasta; połowa załogi miała przeysć do Karolistów, a druga została wyróżniona. — Wiadomość ta jednak potrzebuje jeszcze potwierdzenia.“

— W *Gazette de France* czytamy: „Artyllerya Angielska przewieziona została z Hernani do St. Sebastian. Lękano się powstania pomiędzy pozostałymi z legii angielskiej, którzy się znajdowali w tém ostatniem mieście. Karoliści zapewne uderzą na Hernani, korzystając z niedostateczney obrony, jaką ma to miasto. Względem zaś legii zagranicznej, ta niepełni nadal służby w Hiszpanii; żołnierze ani odptynęli do Anglii, ani chcą odptynąć; dowódca ich Jenerał *O'Connel* posłał do Madrytu prośbę o uwolnienie.“ (A.P.S.Z.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.
Londyn, dnia 12-go Lipca.

Od dnia wczorayszego wychodzą już gazety tu-teysze bez żałobney obwódki. Obrzęd pogrzebowy d. 8 skończył się dopiero o pół do pierwszej, chociaż zaczął się już o 9-tej wieczorem. Zaraz potem, Królowa wdowa, która była obecną na żałobnym obchodzie w

„My, Waszey Królewskiej Mości wierni członkowie Izby Niższej, zbliżamy się przy tej pierwszey okoliczności od czasu wstąpienia na tron Waszey Królewskiej Mości, ażeby zapewnić Waszą K. Mość, iż serdecznie podzielamy mocne i powszechnie uczucie powinności i szczerego przywiązania ku osobie Waszey Kr. Mości, jakie panuje źródło swobodnego i prawego

господствующее среди свободного и законнаго народа, коего мы представителями, и что мы уврены, что это чувство будетъ укрѣплено продолжительнымъ, со-ответственнымъ законамъ, благотѣльнымъ и му-дрыми Правленіемъ. Многія мѣры, и между ними одна особенно трудная и важная сообщенная въ поч-тенной рѣчи Лордами Коммиссарами отъ имени Е. Вел. умершаго Короля при открытіи засѣданій нынѣшняго Парламента, были намъ предложены для надлежащаго и зрѣлаго разсмотрѣнія. Обстоятельства не дозволили привести въ исполненіе этихъ мѣръ въ продолженіе нынѣшняго засѣданія; однакожъ пита-емъ надежду, что тщательныя совѣщанія имъ посвя-щенные, не остались тщетны, и въ послѣдствіи времени по разсмотрѣніи, будутъ исполнены съ общимъ согласіемъ и съ соблюденіемъ всѣхъ усло-вій, касательно возвышенія блага и счастья народа. Мы приняли актъ утверждающій простыя и опре-дѣленные правила касательно исполненія завѣщаній. Эта мѣра, какъ мы съ увѣренностію ожидаемъ, ока-жется весьма благотѣльною и будетъ принята съ удовольствіемъ, такъ какъ главная ея цѣль та, что-бы водворить согласіе и счастье между большою ча-стію общества, и обезпечить съ точностію пере-ходъ собственности. Смягченіе строгости уголовныхъ законовъ, обратило на себя все наше вниманіе и мы значительно уменьшили число случаевъ, въ кото-рыхъ опредѣляется смертная казнь. При начертаніи этихъ постановленій, мы руководствовались опытомъ, доказавшимъ, что только тѣ наказанія достигаютъ своей цѣли, въ пользу которыхъ говорятъ общее со-чувствіе и одобреніе, и душевно радуемся, что мы были въ состояніи привести въ исполненіе во всей обширности мудрыя и человеколюбивыя основанія уголовного законодательства повсюду распространен-ныя и одобренныя. Питаемъ несомнѣнную надежду, что наши усилія касательно смягченія строгости за-коновъ, теперь удостоятся принятія Вашего Коро-левскаго Величества, въ послѣдствіи же времени бу-дутъ утверждены общественнымъ мнѣніемъ просвѣ-щеннаго и признательнаго народа. Что касается до расходовъ года, мы опредѣлили оныя съ соблюденіемъ строжайшей бережливости, но вмѣстѣ и съ щедро-стію, которая навѣрно обезпечитъ дѣятельность публич-ной службы и Ваше Кор. Величество поставить въ состояніе поддержать достоинство и честь Государ-ства. Всенподданнѣе представляемъ Вашему Кор. Величеству актъ о издержаніи суммы въ 5,220,000 ф. ст. изъ консолидированныхъ фондовъ на уплату жа-лованья 1837 г. и на назначеніе, опредѣленныхъ въ ны-нѣшнее засѣданіе, пособій. Къ сему испрашиваемъ согласія и соизволенія Вашего Кор. Величества.

Когда послѣ того еще восемнадцать публичныхъ и три частныхъ били обыкновеннымъ порядкомъ бы-ли утверждены, Королева прочла чистымъ, внятнымъ голосомъ слѣдующую рѣчь:

„Милорды и Господа!

Я съ усердіемъ воспользовалась первымъ слу-чаемъ, явиться передъ вами, дабы лично изъявить чувствительную благодарность за ваше соболезнова-ніе о смерти Е. В. умершаго Короля и для изьявленія привязанности и преданности, съ каковыми вы Меня поздравляли при Моемъ вступленіи на престолъ. Спѣ-шу повторить увѣренія, что Я рѣшилась ненаруши-мо поддерживать протестантскую вѣру, какъ она су-ществуетъ, всѣмъ предоставить неограниченное ис-полненіе своего вѣроисповѣданія, обезпечить свободы всѣхъ классовъ общества и стараться о ихъ благо-денствіи.

Радуюсь, что при Моемъ вступленіи на престолъ Я нахожу государство въ мирѣ со всѣми иностран-ными Державами, и когда Я вѣрно исполню обязан-ности Короны и неуспѣнно буду стараться о бла-го Моеихъ подданныхъ; всегда будетъ предметомъ Моеихъ усилій, поддерживать благодѣянія мира.

Господа Члены Нижней Палаты!

Благодарю васъ за щедрое отпущеніе суммъ, которыя вы опредѣлили на издержки по службѣ въ э-томъ году, равно за мѣры, принятія вами для по-крытія издержекъ обременяющихъ штатную сумму. Я издамъ повелѣнія, чтобы государственная служба во всѣхъ своихъ частяхъ заведываема была съ стро-жайшею бережливостію.

Милорды и Господа!

Прощаясь съ симъ Парламентомъ изьявляю вамъ Мою благодарность за усердіе и постоянство, съ ка-ковыми вы посвящали себя публичнымъ дѣламъ госу-дарства. И не смотря на то, что ваши занятія не-ожиданнымъ образомъ прерваны были горестнымъ происшествіемъ, внезапно случившимся, надѣюсь съ увѣренностію, что оныя будутъ имѣть благодѣ-льные послѣдствія и содѣйствовать успѣхамъ за-конодательства въ новомъ Парламентѣ. Я съ удоволь-

іуду, котораго являюсь представителями, oraz, iż prze- konani jesteśmy, że to uczucie zostanie umocnionem i utwierdzone, długiem, stosownem do praw, dobroczyn- nem i mądrém panowaniem. Liczne środki, z których jeden mianowicie był nader trudny i ważny, w sza- nowney mowie przez Lordów Kommissarzów, w imie- niu Jego Kr. Mości zmarłego Króla przy otwarciu posiedzeń teraźniejszego Parlamentu mianey, były nam podane pod ścisły i dojrzały rozbiór. Okoliczno- ści uczyniły niepodobnem wykonanie tych środków w ciągu teraźniejszych posiedzeń; mamy atoli nadzie- ję, iż ścisłe narady im poświęcone, nie napróżno się od- bywały, oraz, iż one ku temu posłużą, aby w późnie- szym czasie środki te, po należytem roztrząśnieniu, za powszechną zgodą i baczeniem na podniesienie dobra i szczęścia narodu, przywiezione były do skutku. Przy- jęliśmy akt utwierdzający proste i dokładne przepisy względem wykonania testamentów. Środek ten jak z pe- wnością tuszemy, okaże się wielce dobroczynnym i ży- czliwie będzie przyjętym, ponieważ do tego zmierza, aby utwierdzić zgodę i szczęście większej części ogółu, i zapewnić porządek i bezpieczeństwo przy przeysciu własności. Złagodzenie surowości praw kryminalnych zwróciło na się całą naszą uwagę i znacznie zmniej- szyliśmy liczbę przypadków, w których kara śmierci domierzana być powinna. W przepisaniu tych środ- ków, doświadczenie było naszym przewodnikiem, któ- re dowodzi, iż te tylko kary są skuteczne, jakie w wy- sokim stopniu powszechną sympatyą i przyzwolenie mają za sobą, i z serca się radujemy, iż byliśmy w sta- nie, rozsądne i dobro ludzkości na celu mające, a po- wszecznie rozpostrzenione i uznane zasady prawodaw- stwa karnego, w całej obszerności przywieść do skut- ku. Cieszymy się niewątpliwą nadzieją, iż starania nasze co do złagodzenia praw, dzisiaj przez przyjęcie Waszey Kr. Mości, a w dalszym ciągu czasu w po- wszechnem zdaniu oświeconego i wdzięcznego narodu otrzymają sankcyą. Co się tycze wydatków na rok ni- niejszy, w przyjęciu ich dawaliśmy wzgląd na oszczę- dność, lecz także zezwoliliśmy na nie ze szcudrobli- wością, która zapewni czynność i skuteczność służby publiczney i razem postawi Waszę Kr. Mość w stanie utrzymać nienaruszenie interesa i honor państwa. Przed- stawujemy Waszey Kr. Mości naysposobniejszy akt wzglę- dem użycia summy 5,220,000 funt. szterl. z konsolido- wanych fundów na opędzenie wydatków służby publi- czney na rok 1837 i wypłatę pomocy przyzwolonych w czasie posiedzeń teraźniejszego Parlamentu. Upra- szamy Waszą Kr. Mość o Królewskie na to przyzwo- lenie i zgodzenie się.”

Kiedy potém jeszcze ośmnaście publicznych i trzy prywatne bile zwyczajnym porządkiem otrzymały Kró- lewskie potwierdzenie, Królowa przeczytała czystym, dobitnym głosem następującą mowę:

„Milordownie i Mości Panowie!

Ze skwapliwością chwyciłam się pierwszego zdarze- nia ukazania się przed wami, aby osobiście wynurzyć W Panom czułe podziękowanie za udział w boleści z powo- du śmierci Króla nieboszczyka i dla okazania przywiąza- nia i żyyczliwości, z jakimi powitaliście mię przy mo- jém wstąpieniu na tron. Spieszę powtórzyć zapewnie- nie, iż postanowiłam utrzymywać nienaruszenie religii protestancką, jak ona prawnie istnieje, dla wszystkich zapewnić nieograniczone wyznawanie swej wiary, o- chraniać swobody wszystkich klass społeczności ista- rać się o podniesienie pomyślności.

Cieszę się, iż za wstąpieniem mojem na tron, znay- duję Państwo w pokoju ze wszystkimi zagranicznemi Mocarstwami, i kiedy wiernie starać się będę wypełniać obowiązki korony i pilnie czuwać nad dobrem moich poddanych, zawsze celem moich usiłowań będzie utrzy- mywać dobrodziejstwa pokoju.

Mości Panowie Izby Niższej!

Dziękuję W Panom za szczodre przyzwolenie summ, jakie przeznaczycie na opędzenie wydatków służby publiczney w tym roku, jak równie za środki, przedsię- wzięte dla pokrycia wydatków zwykłe obarczających listę cywilną. Zalecę, aby służba publiczna we wszy- stkich swych częściach, podług nayscisleyszey oszczę- dności była sprawowana.

Milordownie i Mości Panowie!

Roistając się z teraźniejszym Parlamentem, oświad- czam W Panom moje podziękowanie za gorliwość i state- czne chęci, z jakimi poświęcaliście się sprawom publi- cznym kraju. Chociaż prace W Panów, niespodziewanie były przerwane smutnym wypadkiem, jaki zaszedł, spo- dziewam się jednak z zupełną pewnością, iż dobroczyn- ne ich skutki przyłożą się do postępów prawodawstwa w nowym Parlamencie. Z przyjemnością widzę, iż nie- które pożyteczne środki przywiezione przez W Panów

ствіемъ вижу, что вы привели въ дѣйствіе нѣкоторыя полезныя мѣры, а между ними съ особеннымъ вниманіемъ замѣчаю улучшеніе уголовныхъ законовъ и ограниченіе смертной казни. Это смягченіе строгости законовъ Я принимаю какъ счастливое предзнаменованіе начала Моего царствованія.

„Я вступаю на престолъ съ глубочайшимъ чувствомъ возложенной на Меня ответственности, но Меня поддерживаетъ душевное убѣжденіе въ собственныхъ Моихъ искреннихъ намѣреніяхъ, и упованіе на помощь Всевышняго. Поставлю себя обязанностію укрѣпить наши уложенія, какъ свѣтскія такъ и духовныя, благоусмотрѣнными улучшеніями, гдѣ таковыя окажутся необходимыми и все сдѣлать, что только зависить отъ Моей власти, лишьбы только устранили всѣ неблагопріятности и несогласія. Этимъ слѣдуя началамъ, во всѣхъ случаяхъ съ совершенною уверенностію буду полагаться на мудрость Парламента и преданность Моей націи, которыя составляютъ истинную подпору достоинства престола и твердости государственнаго постановленія.“

По окончаніи тронной рѣчи Лордъ Канцлеръ объявилъ что Парламентъ отсроченъ до 10 Августа, послѣ чего Королева сошла съ престола и удалилась. Проходя чрезъ залу она привѣтствовала свою мать Герцогиню *Кентскую* улыбкою, а Перовъ равно и присутствовавшихъ дамъ легкимъ поклономъ. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 1-го Іюля.

Дворъ, по случаю кончины Англійскаго Короля, наложилъ трауръ на три недѣли.

— Пишутъ изъ Кадикса отъ 24-го Іюня: „Здѣсь нарушено спокойствіе и можетъ быть дошлобы до печальныхъ происшествій, еслибы непомогло тому усердіе командировъ и національной гвардіи. Двѣ компаніи изъ Андалузій не хотѣли повиноваться, пока не получатъ жалованья. Когда послѣ напрасныхъ переговоровъ, уведомили о томъ мѣстнаго коменданта, то онъ велѣлъ бить генераль-маршъ, на который тотчасъ собралась вся національная гвардія и окружила неповинующихся, велѣно также нарядить два орудія въ лѣвый флигель казармы, потомъ велѣно бунтовщикамъ положить оружіе; 97 тотчасъ сдались; и отправлены въ крѣпость Санта Катарина, гдѣ хотѣли произвести возмущеніе, но успокоились, когда явился къ нимъ съ обнаженною шпагою Губернаторъ *Донъ Томасъ Гонзалесъ*. Генераль-Комендантъ говорилъ потомъ къ національной гвардіи, которая отвѣчала громкимъ возгласомъ: „Да здравствуетъ невинная Королева! да здравствуетъ Генераль-Комендантъ!“ (G.C.)

СМѢСЬ.

Чудная птица.

Исторія одной Бенгальской птицы, которую зовутъ *Loxia*, показала бы баснею, если бы не была подтверждена наблюденіями. Эта птица, очень обыкновенная въ Индіи, повинуется человеку, какъ собака, сидя на рукѣ, она, по первому знаку, бросается въ колодезь, вслѣдъ за кинутымъ туда кольцомъ, хватается его прежде, нежели оно достигло до воды, и приносить къ своему хозяину; она пріучается переносить изъ дома въ домъ письма; вообще она исполняетъ всѣ приказанія своего господина; но природный инстинктъ этой птицы еще удивительнѣе того, чему она выучивается отъ людей. Она дѣлаетъ изъ лепестковъ родъ ткани, похожей на сукно, сшиваетъ ее въ видѣ бутылки и привѣшиваетъ надъ какимъ-нибудь ручейкомъ, къ высокимъ вѣтвямъ пальмы, такъ что вѣтры качаютъ гнѣздо, какъ люльку. Отверстіе дѣлается снизу, для того, чтобы хищныя птицы не могли унести яицъ. Гнѣздо раздѣляется на нѣсколько коморокъ и, по ночамъ, освѣщается свѣтлякомъ. Птица ловитъ свѣтящагося червячка живаго и прилѣпляетъ его къ стѣнкѣ гнѣзда глиною. Чтобы увѣриться въ справедливости этого, одинъ Англичанинъ, живущій въ Индіи, *Г. Ренни*, послалъ человека, отгонять птицу, а самъ вечеромъ пошелъ осматривать гнѣздо. „И дѣйствительно,“ говоритъ онъ, „открывъ дверцы гнѣзда, я увидѣлъ свѣтляка, который былъ прилѣпленъ къ внутренней стѣнкѣ. На слѣдующій вечеръ, я опять осматривалъ это гнѣздо и нашелъ другаго червячка, поменьше, который былъ прилѣпленъ подлѣ того мѣста, гдѣ былъ первый. Я повторялъ эти наблюденія надъ двумя другими гнѣздами; въ одномъ я также нашелъ этотъ живой ночникъ, въ другомъ глина была уже готова, но червячка хозяйка видно, еще не принесла.“ — Вотъ инстинктъ, который очень похожъ на умъ! Чѣмъ болѣе изучаешь природу, тѣмъ болѣе удивляешься премудрости Творца вселенной. (Д. Ж.)

зостаѣ до skutku, między niemi zaś ze szczególnym interessem postrzegam ulepszenie prawa karnego i ograniczenie kary śmierci. To złagodzenie surowości prawa, witam jako rokujący szczęście początek mego panowania.

Wstępuję na tron z głębokim uczuciem włożonej namnie odpowiedzialności, lecz mnie utrzymuje wewnętrzne przekonanie o mych własnych szczerych zamiarach i zaufanie w opiece Wszechmocnego Boga. Za główny założę dla siebie przedmiot umocnić nasze instytucje tak świeckie, jak i duchowne, przez dobrze obmyślane ulepszenia, gdy te się okażą potrzebnymi i wszystko uczynić, co tylko od mego władzy zależec będzie, aby usunąć wszelką niechęć i niezgodę. Tych się trzymając zasad, we wszystkich okolicznościach z zupełnym zaufaniem polegać będę na mądrości Parlamentu i poświęceniu się mego ludu, które są prawdziwą podporą dostojności tronu i zabezpieczają nienaruszoną stałość Rządu.”

Po skończeniu mowy tronowej, objawił Lord Kanclerz, iż Parlament odroczone zostaje aż do 10 Sierpnia, po czym Królowa zeszła z tronu i opuściła Izbę. Przechodząc przez salę, powitała swą matkę *Xiężnę Kent* uśmiechem, a Parów, równie jak przytomne damy, lekkim ukłonem. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, дня 1 Іюля.

Дворъ привѣдѣлъ жалобу по Крѣлу Англіискому на 21 дни.

— Пишутъ изъ Кадикса отъ 24-го Іюня: „Спокойность загрожана тутъ была, и przyszłoby było do smutnych wypadków, gdyby nie zapobiegła temu gorliwość dowódców i gwardyi narodowej. Dwie kompanie z Andaluzji, nie chciały pełnić rozkazów, dopóki żołdu nie odbiorą. Gdy po napomnieniach, napróżno robionych, dano znać o tém miejscowemu komendantowi, kazał tenże uderzyć jenerał-marsz, na który zebrała się natychmiast gwardya narodowa i otoczyła niekarnych, kazało także wymierzyć, dwa działa do lewego skrzydła koszar, poczem wezwano niesfornych do złożenia broni; 97 usłuchali natychmiast, których odesłano do twierdzy Santa Catarina, gdzie chcieli wzniecić rozruch, lecz uspokoili się, gdy do nich Gubernator, *Don Tomez Gonzalez*, z dobytą szpadą poskoczył. Jenerał-Komendant przemówił potem do gwardyi narodowej, która odpowiedziała mu okrzykiem: „Niech żyje niewinna Królowa! niech żyje Jenerał-Komendant!“ (G. C.)

ROZMAITOŚCI.

Ptaka dziwny.

Historia Ptaka Bengalskiego, którego nazywają *Loxia*, wydałaby się bajką, gdyby nie była postrzeżeniami stwierdzona. Ptak ten bardzo jest pospolity w Indji, posłuszny jest człowiekowi podobnie jak pies; siedząc na ręku, za pierwszym znakiem rzuci się do studni, tuż za rzuconym tam pierścieniem; chwytając go pierwszy, nim ten spadnie do wody i przynosi go swemu Panu; wynoszą się nosić listy z domu do domu; w powszechności wypełnia wszystkie rozkazy swego Pana; ale przyrodzony instynkt tego ptaka bardziej jeszcze zadziwia, niż to wszystko, czego się od ludzi naucza. Robi on, ze szmatow i liści rodzaj tkanki, podobnej do sukna, zszywa ją w kształcie butelki i zawiesza nad jakimkolwiek ruczajem, na wysokich gałęziach palmy, tak, iż wiatr kołysze gniazdo jak kolebkę. Otwor robi z dołu, dla tego, żeby ptaki drapieżne ją nieunosiły. Gniazdo dzieli się na kilka komórek i, w nocy oświeca się robaczkiem świętojańskim. Ptak łowi tego robaczka żywego i przylepia go gliną do ściany gniazda. Dla przekonania się o prawdziwości tego, pewny Anglik, w Indji przebywający, *P. Renny*, posłał chłopca odpędzać ptaka, a sam wieczorem poszedł oglądać gniazdo. „Jakoż rzeczywiście“, mówi on, „otworzywszy drzwiczki od gniazda, uyrzałem świetliczka, który był przylepiony do ściany wewnętrznej. Następnego wieczora, znowu oglądałem to gniazdo, i znalazłem robaczka innego już mniejszego, który był przylepiony przy tém miejscu, gdzie był pierwszy. Powiłem te postrzeżenia nad dwoma innymi gniazdami; w jednym także znalazłem tę żywą lampę, w drugim glina była już przygotowana, ale widać gospodynią, jeszcze nieprzyniosła robaczka.“ Oto instynkt, bardzo podobny do rozumu! Im więcej zgłębialmy przyrodzenie, tém więcej zadziwia nas mądrość Twórcy Świata. (D. Ż.)